

ODPIS

Sygn. akt VIII U 1280/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący del. SSR Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Anna Narożna

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2014 r. w Poznaniu

odwołania **A. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia 28 lutego 2013r., znak: (...)

w sprawie **A. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o emeryturę

oddala odwołanie

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 28 lutego 2013 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), po rozpoznaniu wniosku złożonego w dniu 11 lutego 2013 r., odmówił **A. K.** prawa do emerytury.

Uzasadniając wskazał, iż od dnia 1 stycznia 1999 r. nie został udowodniony wymagany co najmniej 15 letni okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład nie uznał bowiem za prace w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 1 marca 1971 r. do 31 marca 1989 r. w (...) Fabryce (...) w R. na stanowisku robotnika magazynu farb i lakierów oraz suwnicowego-operatora układarki. Stanowiska te, jak i wykazany w świadectwie wykonywani pracy w szczególnych warunkach z dnia 5 czerwca 1997 r. charakter wykonywanej pracy, tj. magazynowanie, przygotowywanie mieszanek farb do produkcji bieżącej oraz obsługa suwnic nie są zgodne z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., jak i z zarządzeniem Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 12 marca 2013 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **A. K.** złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej uchylenie i przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu podał, iż w swojej ocenie spełnił wszystkie warunki do przyznania prawa do świadczenia. Jednakże organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia od 1 marca 1971 r. do 31 marca 1989 r. w A.-R.. Odwołujący zajmował się wydawaniem farb i lakierów dla malarzy. Przed ich wydaniem konieczne było odpowiednie przygotowanie farb i lakierów, tj. przemieszanie, doprowadzenie do jednolitej konsystencji. Dopiero po dokładnym przemieszaniu odwołujący przelewał farbę do pojemników dostarczonych przez malarzy, natomiast w celu uzyskania farby o odpowiednim kolorze, tj. takim kolorze, jaki został zamówiony przez malarzy, odwołujący mieszał ze sobą farby w różnych kolorach. Odwołujący wskazał także, iż o tym czy była to praca wykonywana w szczególnych decydują wykonywane czynności, a nie nazwa zajmowanego stanowiska. Następnie odwołujący został przeniesiony na stanowisko suwnicowego. Pracę tę wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, przez 8 godzin dziennie. Na wysokości suwnicy gromadziły dymy przespawalnice, a także opary farb używanych na stanowiskach malarskich. Z uwagi na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych odwołujący otrzymywał także mleko. /vide odwołanie k. 3-8 akt/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. w odpowiedzi na odwołanie przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji oraz wniósł o oddalenie odwołania. Dodatkowo Zakład wskazał, iż w świadectwie pracy z dnia 31 marca 1989 r. wskazano stanowisko robotnika magazynowego oraz operatora układarek – placowego. /vide odpowiedź na odwołanie k. 11-12 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący A. K. urodził się w dniu (...) Nie jest członkiem OFE. (k. 1-3 akt ZUS)

Odwołujący posiada łączny okres ubezpieczenia w ilości 28 lat i 11 dni okresów składkowych i nieskładkowych. (bezsporne)

W dniu 11 lutego 2013 r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury i to z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Do wniosku odwołujący dołączył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 5 czerwca 1997 r. wystawione przez (...) Fabrykę (...) w upadłości w R., z którego wynika, że w okresie od 1 marca 1971 r. do 26 października 1972 r. wykonywał pracę na stanowisku robotnika magazynu farb i lakierów wymienionych w wydziale A w dziale XIV poz. 17 pkt. 3, a od dnia 4 listopada 1974 r. do 31 marca 1989 r. wykonywał pracę na stanowisku suwnicowego-operatora układarki wymienionym w wykazie A dział III poz. 86 pkt 17 – czyli więc prace polegające na magazynowaniu, przygotowywaniu mieszanek farb do produkcji bieżącej oraz obsłudze suwnicy – układarki.

Po analizie zgromadzonych dokumentów, decyzją z dnia 28 lutego 2013 r. organ rentowy odmówił prawa do emerytury. Zakład uznał, iż odwołujący legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. stażem ubezpieczeniowymi 28 lat i 11 dni, ale nie udokumentował on wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

bezsporne; także dowód: akta emerytalne odwołującego

W okresie od 1 marca 1971 r. do 31 marca 1989 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Fabryce (...) w R.. Początkowo powierzono odwołującemu stanowisko robotnika magazynowego w dziale gospodarki materiałowej. Pracował wówczas w magazynie technicznym. Natomiast po upływie 10 dni został przeniesiony na magazyn farb i lakierów, który znajdował się obok magazynu kwasów siarkowych do akumulatorów. Do jego obowiązków należało m.in. przyjmowanie materiałów na podstawie właściwych dokumentów przychodowych, wydawanie materiałów na podstawie właściwych dokumentów rozchodowych, prowadzenie na wszystkich asortymentach wywieszek materiałowych oraz bieżące uaktualnianie stanów, kontrolowanie stanów ilościowych poszczególnych asortymentów, przygotowanie magazynu materiałów łatwopalnych do inwentaryzacji, podpisywanie spisów inwentaryzacyjnych. Ponadto odwołujący ponosił odpowiedzialność materialną za materiały i sprzęt znajdujący się w magazynie.

Razem z odwołującym na magazynie pracował W. M., którzy przyjmował zamówienie, a A. K. otrzymywał je do realizacji. Pojemniki z farbami miały pojemność 25, 60 i 15 litrów. Później przychodziły także duże pojemniki-kontenery z farbami, które miały pojemność kilkaset litrów. Ten kontener musiał być opróżniony i przekazany do zwrotu. Odwołujący przelewał wówczas jego zawartość do kilku pojemników produkcyjnych, a resztę do pojemników

magazynowych. Pojemność pojemników magazynowych wynosiła 60-80 litrów. Czasami odwołujący zajmował się również dostarczaniem farby na produkcję. Z reguły pracownicy produkcyjni sami przychodzili po farbę. Farba przekazywana była również na narzędziownię i bazę remontową. Po otrzymaniu dostawy farby, przychodził do magazynu pracownik z biura, który pobierał próbki i sprawdzał, czy farba jest dobra. Przed przekazaniem farby odwołujący musiał ją wymieszać, gdyż na dnie tworzył się osad. Natomiast niewielką ilość farby odwołujący ulewał z dużego pojemnika, tyle ile było potrzeba. W celu uzyskania odpowiedniego koloru, A. K. mieszał farby. Odwołujący wydawał też kwasy do akumulatorów.

W okresie od 27 października 1972 r. do 3 listopada 1974 r. odwołujący odbywał zasadniczą służbę wojskową.

Po powrocie z wojska, z dniem 4 listopada 1974 r. powierzono odwołującemu stanowisko pomocnika suwnicowego w magazynie głównym, na którym pracował do dnia 31 marca 1989 r.

Do obowiązków odwołującego należało m.in. ściśle przestrzeganie obowiązujących przepisów BHP przy ładowaniu, przewożeniu i rozładowywaniu materiałów, znajomość oraz bezwzględnie przestrzeganie przepisów ruchu pojazdów na terenie zakładu, obsługa ciągnika ładowacza zgodnie z obowiązującymi przepisami, przeprowadzanie bieżącej konserwacji ładowacza, okresowe poddawanie się egzaminom ze znajomości przepisów ruchu i obsługi wózków podnośnikowych. W związku z zatrudnieniem na tym – **należy zaznaczyć, że odwołujący w rzeczywistości nigdy nie obsługiwał suwnicy** – odwołujący ponosił również pełną odpowiedzialność za należyte eksploataowanie i posługiwanie się ładowaczem, a także współodpowiedzialność materialną za materiały i sprzęt znajdujący się w magazynie.

Obowiązkiem odwołującego było umieszczenie za pomocą wózka dźwigowego (układarki) materiałów w odpowiednim miejscu. Pracę wykonywał w magazynie wysokiego składowania. Układał silniki, przekładnie, łańcuchy, śruby, nakrętki, a więc wszystko co było niezbędne do produkcji. Odwołujący obsługiwał układarkę, która nie była suwnicą. Suwnice miały rozpiętość 20 metrów i udźwig do 20 ton. Z kolei układarki miały udźwig do 1000 kg. Jako operator układarki przenosił towar z parteru na odpowiednią wysokość. Magazyn znajdował się na kilku poziomach. Najniższy był poziom na wysokości 60 cm, a najwyższy na 12,5 m. W sumie poziomów było 12 i na tyłu odwołujący układał towar. Obok magazynu składowania znajdowały się stanowiska spawalnicze, z których unosił się dym ze spawarek.

dowód: dokumenty z akt osobowych (k. 369), w tym angaż z 8.03.1971 r., zakres czynności i odpowiedzialności z 30.05.1971 r., angaż z 20.11.1974 r., zakres czynności i odpowiedzialności z 10.10.1975 r., świadectwo pracy z 31.03.1989 r.; zeznania świadków: T. C. (k. 32v-33) i S. B. (k. 33v); zeznania odwołującego (k. 34, 56)

W (...) Fabryce (...) w R. byli także zatrudnieni świadkowie T. C. i S. B..

Świadek T. C. pracował w okresie od 10 lutego 1970 r. do 31 marca 1995 r. jako starszy magazynier na magazynie technicznym. Natomiast świadek S. B. był zatrudniony od 28 czerwca 1966 r. do 15 lipca 1991 r. jako robotnik magazynowy.

dowód: akta emerytalne świadków (k. 30); zeznania świadków: T. C. (k. 32v-33) i S. B. (k. 33v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów oraz zeznań świadków i zeznań odwołującego.

Oceniając zgromadzone w aktach pozwanego organu oraz aktach osobowych **dokumenty** Sąd uznał je za wiarygodne w zasadzie w całości, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień oraz w przepisanej formie. Ponieważ materiał ten nie był kwestionowany przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudził wątpliwości Sądu co do jego autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nim twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał **zeznania świadków** T. C. i S. B., którzy opisali warunki świadczenia przez odwołującego pracy. Ich wypowiedzi były szczere, logiczne, spójne a Sąd nie dopatrywał się okoliczności

przemawiających za tym, aby przyjąć, że chcąc zeznać na korzyść odwołującego podawali nieprawdę. Z wypowiedzi świadka S. B. wynika, iż odwołujący nie obsługiwał suwnicy, a wciągarkę (układarkę), która była innym urządzeniem niż suwnica. Układarką odwołujący wciągał towar na wysokość do 12,5 m i miała udźwig do 1000 kg. Natomiast suwnice miały rozpiętość 20 metrów, a ich udźwig stanowiło 20 ton.

Zeznaniom odwołującego Sąd dał wiarę w całości z uwagi na ich zgodność z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie oraz zeznaniami świadków. Odwołujący wyjaśnił na czym polegała jego praca jako mieszacza farb i lakierów oraz prace magazynowe.

Sąd zważył, co następuje:

Przyznawanie emerytur dla osób urodzonych tak jak odwołujący po 31 grudnia 1948 r. reguluje art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440).

Zgodnie z tym przepisem emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi :

- mężczyzna osiągnie wiek lat 60,
- w dniu wejścia w życie ustawy, czyli na dzień 1.01.1999 r. posiada:
 - a) okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat,
 - b) z czego co najmniej przez 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne w niniejszej sprawie było to, iż:

1. odwołujący w dniu 10 marca 2013 r. ukończył 60 lat,
2. na dzień 1.01.1999 posiada ponad 25 lat stażu ubezpieczeniowego,
3. nie przystąpił do OFE.

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych – organ rentowy nie uwzględnił bowiem okresu zatrudnienia od 1 marca 1971 r. do 26 października 1972 r. i od 4 listopada 1974 r. do 31 marca 1989 r. w (...) Fabryce (...) w R..

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz.43 ze zm.) wraz z załącznikiem do tego rozporządzenia.

Na podstawie § 2 powoływanego rozporządzenia okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Zgodnie z § 4 rozporządzenia prawo do takiej emerytury nabywa pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia i wymieniającym prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Tym samym podczas analizy danego wniosku o prawo do emerytury przy obniżonym wieku nie można pominąć wykazu A rozporządzenia. To w nim zawarta jest najistotniejsza część podstawy prawnej określającej pracę w szczególnych warunkach uprawniającą

do wcześniejszej emerytury. Decydującą rolę w analizie charakteru pracy ubezpieczonego z punktu widzenia uprawnień emerytalnych ma zatem możliwość jej zakwalifikowania pod którąś z pozycji wspomnianego załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów. W świetle art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych pracami w szczególnych warunkach nie są bowiem wszelkie prace wykonywane w narażeniu na kontakt z niekorzystnymi dla zdrowia czynnikami, lecz jedynie takie, które zostały rodzajowo wymienione w tymże rozporządzeniu.

Przepis § 1 ust. 1 rozporządzenia stanowi zresztą, że akt ten ma zastosowanie do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4 - 15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do niego.

W cyt. wykazie w Dziale III W hutnictwie i przemyśle metalowym pod pozycją 86 wymieniona jest obsługa suwnic w pkt 17 suwnicowy. Natomiast w dziale XIV prace różne pod pozycją 17 lakierowanie ręczne lub natryskowe – niezhermetyzowane w pkt 3 wymienione jest stanowisko mieszacza farb i lakierów.

Analizując złożony wniosek należy też pamiętać o tym, że prawo do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stanowi wyjątkowe rozwiązanie w systemie emerytalnym, stąd jego wykładnia winna być ścisła. Odnosi się to w takim samym stopniu do normatywnego rozumienia stanowisk pracy, na których wykonywano taką pracę, jak i do rozmiaru tej pracy. Wszak chodzi o ujemne zdrowotne jej oddziaływanie na pracownika i właśnie z tego wyprowadzane uzasadnienie do wcześniejszego wieku emerytalnego. Jednocześnie brzmienie przytoczonych powyżej przepisów nie pozostawia wątpliwości, że z prawa do emerytury w wieku niższym mogą skorzystać wyłącznie pracownicy, którzy - w związku z § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wieku emerytalnego - wykonywali pracę w szczególnych warunkach/charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Ograniczona styczność ze środowiskiem pracy w warunkach szczególnych nie wpływa tak intensywnie na organizm pracownika jak u osoby, która w takich warunkach przebywa stale i w pełnym wymiarze, z tego względu w takiej sytuacji ustawodawca nie przewidział możliwości obniżenia wieku emerytalnego. Podkreślić należy, iż nie jest dopuszczalne uwzględnianie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 kwietnia 2013 r., III AUa 1481/12)

Z ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd w niniejszej sprawie wynika, że odwołujący w trakcie zatrudnienia w (...) Fabryce (...) wykonywał pracę na następujących stanowiskach:

- od 1 marca 1971 r. do 26 października 1972 r. mieszacza farb,
- od 4 listopada 1974 r. do 31 marca 1989 r. operatora układarki w magazynie wysokiego składowania.

Jednocześnie z zeznań świadków i samego odwołującego nie wynika by w drugim z w/w okresów wykonywał pracę w szczególnych warunkach. Odwołujący oraz świadek S. B. potwierdzili, iż odwołujący nie obsługiwał suwnicy, pomimo, że musiał ukończyć taki kurs, ale obsługiwał układarkę. Było to urządzenie służące do układania towarów na półkach nawet na wysokości 12,5 metrów i posiadało udźwig tylko do 1 tony. Odwołujący wyjaśnił również, iż towarami, które były układane na regałach były silniki, przekładnie, łańcuchy, śruby, nakrętki, a więc wszystko co było niezbędne do produkcji. Uwzględnienie tego okresu możliwe byłoby do uwzględnienia tylko w przypadku, gdyby odwołujący miał styczność z produktami pylistymi, toksycznymi, żrącymi, parzącymi lub wybuchowymi. Bowiem w dziale IV w chemii pod pozycją 40 wskazano prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych - pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych w punkcie 3 podano prace maszynisty urządzeń przeładunkowych i układających.

Odnośnie do okresu od 1 marca 1971 r. do 26 października 1972 r. należało uznać go za okres pracy w szczególnych warunkach. Odwołujący zajmował się bowiem przygotowywaniem farb dla działu produkcji, a także ich mieszaniem w celu uzyskania odpowiedniego koloru. Farba przekazywana była również na narzędziownię i bazę remontową. Przed przekazaniem farby odwołujący musiał ją wymieszać, gdyż na dnie tworzył się osad. Jako wskazano powyżej stanowisko to zostało wymienione w dziale XIV prace różne pod pozycją 17 lakierowanie ręczne lub natryskowe – niezhermetyzowane w pkt 3 wymienione jest stanowisko mieszacza farb i lakierów. Jednakże okres ten jest nie wystarczający do uzyskania przez odwołującego prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalny. Stanowi bowiem tylko 1 rok, 7 miesięcy i 25 dni, zamiast wymaganych co najmniej 15 lat.

Reasumując, w toku postępowania sądowego odwołujący nie zdołał wykazać tego, że przez okres co najmniej 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace opisane w załączniku A do cyt. rozporządzenia jako pracownik. Mając to na uwadze należało uznać, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu i nie ma podstaw do jej zmiany - stąd orzeczono jak w wyroku na podstawie w/w przepisów i art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalając odwołanie.

/-/ Maciej Nawrocki